

Zakonske razveze brez milosti: Po ljubezni izsiljevanje, grožnje in maščevanje,

Članek objavljen v prilogi Dela Ona, 10. marec 2009

Sprašuje novinarka Valentina Serdinšek:

Kakšno je vaše mnenje glede trditve, da je bilo v Sloveniji leta 2007 število ločitev v primerjavi z drugimi državami EU eno najnižjih, saj je pri nas ločitev še vedno nekakšna tabu tema, nekaj sramotnega?

Razlogov, da so razveze zakonskih zvez vse pogostejše, ni malo. Vsekakor je na to vplivala emancipacija in drugačen odnos do družine v zadnjem stoletju. Ženske, ki so bile pred tem središče doma, gospodinjstva, pričnejo, predvsem po drugi svetovni vojni, stopati izven štirih sten precej bolj očitno kot prej. S tem se je pričenal spreminjati tudi njihov položaj v partnerski zvezi, prične se govoriti o njihovih pravicah in posledično tudi njihovo samozavedanje. Partnerska zveza ni več le zgolj osnova za preživetje družine, pač pa tudi prostor, kjer se srečata dva, ki težita k samouresničevanju sebe in drug drugega. Vse bolj je pomembno kako se oba počutita v zvezi in kako znotraj te zveze najdeta tudi prostor za sebe. K zastavljanju teh vprašanj pripomore tudi razmah psihologije, psihoterapije, ki s pomočjo medijev na populističen način najde pot do vseh slojev prebivalstva.

Mediji še vedno na vsakem koraku ponujajo modele, po katerih se ljudje lahko identificirajo in med drugim tudi preverjajo kakšen je njihov zakon. Te slike nam ponujajo tako tv serije in filmi kot reklame in rumeni tisk. Tem sporočilom se pridružijo še podobe iz našega otroštva, izkušnje in sporočila iz naše družine in navsezadnje tudi sporočila pravljič («in živela sta srečno do konca svojih dni»). V svojo partnersko zvezo tako prinesemo neko izdelano sliko svojega idealnega partnerja in zveze – od čisto zunanjih »mer« (rjavi lasje, modre oči...), do tega kako bo partner poskrbel za naše potrebe (z menoj bo hodila na smučanje, skupaj bova obiskovala opero,...) in kako bo delo porazdeljeno. V prvi fazi zveze, fazi zaljubljenosti, nekako ne vidimo, da naš partner te idealne podobe ne dosega, saj smo na nek način v simbiozi z njim. Skozi naslednje faze, ko sledi proces ločitve in individualizacije, pa postanejo razlike med našo sliko in realnostjo očitne. Takrat nastopi čas za dopuščanje razlik, sprememb, za sklepanje kompromisov in pogovor o svojih pričakovanjih, čustvih. V psihoterapevtski praksi pa se pogosto izkaže, da pari še preden zaključijo fazo zaljubljenosti, nekako obstanejo v času zaradi bodisi rojstva otrok, gradnje hiše ali kariere. V tem času so preokupirani z vsakodnevnimi obveznostmi, njihov odnos je bolj ritual kot intimnost. Ko otroci postajajo vse bolj samostojni in je hiša dograjena, pa pričneta partnerja spet iskati bližino drug drugega. Spoznanje, da se pravzaprav ne poznata prav dobro, je lahko zelo šokantno, lahko vodi v iskanje nečesa boljšega, še zlasti, če se v tem času nista naučila pogovarjati in poslušati, nekaj boljšega pa lahko omogoči tudi razveza.

Ob današnjih ločitvah se veliko govori tudi o nasilju, hudih pritiskih partnerjev, še zlasti če so v »igri« tudi otroci. Dovoljenje, da se spregovori o nasilju v partnerski zvezi in se zaradi tega zvezo tudi prekine, je vsekakor dalo osveščanje javnosti. Nasilje je bilo v družinah stalnica, le da se o njem ni veliko govorilo, prostor je imelo med štirimi stenami. Da pa so ločitve danes bolj odmevne, da se o njih lažje in bolj na

glas, s podrobnostmi, govori, je mogoče iskati vzrok prav v dejstvu, da danes niso več tak tabu kot včasih. Nekoč je bila razveza nekaj sramotnega, naše kulturno okolje je tudi pod vplivom cerkve vzdrževalo mit o zakonski zvezi, ki je sveta in neprelomljiva. Danes ljudje, ki se razvežejo, najdejo posluh v okolju, ki je bolj empatično in na zakon ne gleda več na nekaj kar je dosmrtno, še zlasti če imata zakonca tudi otroke, ki trpijo v njihovih nesoglasjih. Menim, da bo v bodoče pomembno vlogo pri odločitvah za razvezo, odigral tudi čas – naša življenjska doba se podaljšuje – kakšna je misel ob srebrni poroki na skupno obdobje, ki je še pred nama – bom s teboj še nadaljnjih 20,30 mogoče celo 50 let? Glede na podatke, ki kažejo, da je pri nas manj ločitev kot drugod, bi bilo potrebno pogledati koliko zakonskih zvez se sploh sklene, ali se tudi za sklepanje zvez odločamo redkeje in nam je ljubše »življenje na koruzi?«